

ISBN 978 90 00 39976 5

ISBN 978 90 00 40118 5 (e-book)

NUR 240

© 2025 Van Goor

Uitgeverij Unieboek | Het Spectrum bv

www.robinfrings.nl

www.de-leukste-kinderboeken.com

Tekst: Georgia van der Gen en Robin Frings

Vormgeving omslag: Caren Limpens

Zetwerk binnenwerk: Marieke Oele

Handalfabet: 2025 © Pien van Dis - in samenwerking met TYD

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Hoe communiceer je met je kindje als blijkt dat het doof is? Vaak raken ouders in paniek omdat ze geen gebarentaal beheersen, geen dove mensen kennen, en verwachten dat je je als doof persoon in deze wereld niet kunt redden.

Soms is dat ook wel lastig.

Het kostte mij én mijn ouders tijd om te ontdekken dat je, ook als je niet kunt horen, vrijwel alles kunt wat een ander ook kan en er soms zelfs beter in bent. Tenslotte doen alleen je oren het niet en zit het met de rest wel goed. In Amerika heb je dove piloten, de beste masseurs die ik ken zijn doof of doof-blind en een bekende meester-barista heeft zo'n goede reuk en smaak ontwikkeld dat hij de meest zalige koffies kan bereiden. Je moet wel vaak bewijzen dat je iets kunt, moeite doen om aan informatie te komen en vooroordelen overwinnen, maar het kán echt!

Ook ik heb mijn weg gevonden. Dat was niet altijd makkelijk en soms was het zelfs heel moeilijk. Een van de lastigste momenten was de overstap van de lagere school naar de middelbare school. Dat is voor elk kind een spannende verandering vol onzekerheden, maar ik maakte me niet alleen druk over of ik wel vrienden zou maken en of m'n haar goed zat, maar óók over hoe mijn klasgenoten

het zouden vinden dat ik een tolk bij me had, hoe ik op tijd in de les kon zijn als ik de bel niet hoorde en of mijn stem niet zou overslaan als ik in de klas een vraag moest beantwoorden.

Ik hoop dat ik met dit boek inspiratie kan bieden. Aan jongeren die net als ik doof of slechthorend zijn en het net zo spannend vinden om naar de middelbare school te gaan als ik destijds. Aan jongeren met een andere handicap die op dezelfde manier obstakels overwinnen die horen bij n t een beetje anders zijn. Maar ook aan iedereen die weleens te maken heeft met een doof of slechthorend iemand – en als je bedenkt dat er in Nederland alleen al 1,5 miljoen mensen doof of slechthorend zijn en in Vlaanderen zo'n 800.000, dan gaat dat natuurlijk eigenlijk over iedereen.

Robin Frings, juli 2025

De eerste dag

Ik schrik wakker. Mijn bed trilt. Waar ben ik? Wie raakt me aan? En waarom gonst mijn hoofd? Het voelt alsof iemand me midden in de nacht door elkaar schudt.

Het duurt een poosje voordat ik beseft dat het mijn **trialarm** is. Mijn moeder vond dat ik vanaf nu zelf wakker moet kunnen worden, nu ik naar de middelbare ga. 'Ik heb lang genoeg voor wakker gespeeld, lieve schat,' zei ze. 'Ik heb een aanvraag bij de zorgverzekeraar ingediend voor een wek- en waarschuwingssysteem. Ze hebben tegenwoordig hele mooie.'

En vandaag was het zover. Ik werd wakker van mijn eigen wekker. Die van jou maakt waarschijnlijk geluid. Die van mij trilt. Ik had hem ingesteld op stand drie, dan wist ik zeker dat ik wakker zou worden. Dat is gelukt.

Voor het eerst wakker door het wek- en waarschuwingssysteem van de zorgverzekeraar. Voor het eerst naar de middelbare.

Ik hoop dat ik ooit ook wakker word van stand twee en wie weet ooit van stand één. Maar vandaag was het **stand drie**, want ik mag me niet verslapen. Niet nóg iets waardoor ik zal opvallen...

Tegen het einde van de zomervakantie begon het al een beetje door mijn hoofd te dwarrelen. Ga weg, dacht ik. Het duurt nog twee weken. Nu heb je vakantie. Héb dat dan ook!

Heb ik wel genoeg genoten van mijn lagereschooltijd? vraag ik me af. Wat als de docenten op mijn nieuwe school geen zin hebben in een **dove jongen** in de klas? Wat als het niveau te hoog is en de boeken vol ingewikkelde teksten staan die ik niet begrijp? Ik heb al een paar sites bezocht waar het huiswerk op staat en begreep de helft van de woorden niet.

Gebarentaal heeft geen koppeling met **geschreven taal**. De meeste kinderen leren drie dingen te koppelen als ze jong zijn: het geluid van het woord 'bal', de vorm ervan (je ziet de bal) en later leer je het woord schrijven en lezen: 'bal'. Omdat je taal oefent en spreekt met je omgeving leer je spelenderwijs nieuwe woorden, zinnen en koppel je deze makkelijker aan woorden die je schrijft.

Dove kinderen leren alleen wat ze rechtsreeks via gebaren aangeboden krijgen. Iemand moet echt de moeite nemen om je aan te kijken, het gebaar voor 'bal' te maken met mondbeeld 'bal' erbij en te wijzen naar de bal. Zo maak je een koppeling tussen wat je ziet en het gebaar ervoor.

Dit betekent dat ik over minder informatie beschik dan de gemiddelde twaalfjarige en dat ik de helft van de woorden die ik lees niet goed begrijp. Niet omdat ik dommer ben dan jij, maar omdat ik minder toegang heb tot allerlei soorten informatie.

Natuurlijk kan ik daar niets aan doen. Maar het neemt niet weg dat ik constant bang ben dat ik ga falen, dat mensen me gaan uitlachen. Op de lagere school groeide ik met de klas samen naar een volgend niveau en wisten de leraren hoe het werkte. Dit wordt een nieuwe situatie, en ik weet niet of ik het wel kan.

Ik heb dus nauwelijks genoten van de laatste vakantieweken. Ik maakte me veel te druk.

Als ik terugkijk heb ik **mazzel** gehad op de lagere school. Niet dat ik het makkelijk had, maar als je zo jong bent groei je er wat makkelijker in.

Nu ken ik bijna niemand, ik heb alleen een 'gesprek' met de

directeur gehad. Nou ja, een **gesprek** is een groot woord.

Mijn moeder moest haar stinkende best doen om me binnen te praten. Zelf zat ik alleen een beetje suf te knikken.

Voor dit gesprek durfde mijn moeder geen tolk mee te nemen, want dat zou misschien té heftig overkomen. Ik was al door een aantal scholen afgewezen, dus deze kans grepen we met beide handen aan.

Maar dat er geen tolk bij was, betekende ook dat ik er niets van kon volgen. Ik vond het verschrikkelijk om er zo voor spek en bonen bij te hangen, maar ik vertrouwde mijn moeder in dit soort situaties volledig.

Ik zit er dus bij, knik ja en schudt soms nee, want mijn moeder kan ik redelijk volgen.

De directeur kijkt me aan, schudt mijn hand en zegt met luide stem: 'Wij begrijpen elkaar wel hè? Komt goed jongen!'

Ik zeg: 'Dat is **FIJN**.' Mijn stem slaat over.

Dat is een groot nadeel van doof zijn, je hebt niet altijd controle over je stem. Hoe ouder ik word, hoe beter dat gaat, maar soms vergeet ik het. En als ik me dan, zoals nu, volledig concentreer op het proberen te volgen van een gesprek ligt mijn focus niet op mijn stem – en gaat het mis.

'**FIJN**' heb ik dus gezegd met een piepstem.

De eerste misser op deze nieuwe school. Ik had zo gehoopt dat die wat later in het jaar zou komen.

Mijn voornemen om ze bij te gaan houden laat ik dan ook meteen maar varen. Het worden er **ontelbaar** veel.

